

Moment, kdy to praskne

Co se děje, když už nelze dál žít
podle starého příběhu

Ticho nepřijde po výbuchu.
Přijde bez varování.

Všechno zůstane na svém místě.
Jen ty už v tom nejsi.

Jana Horkelová

Moment, kdy to praskne

Co se děje, když už nelze dál žít podle starého příběhu

Obsah

1. Když už to nepraskne navenek, ale uvnitř.....	3
2. Tělo funguje, ale nejsi v něm.....	4
3. Mezi lidmi, kde všechno sedí až moc přesně.....	5
4. Slova, která projdou bez dopadu.....	7
5. Pohyb bez směru.....	8
6. Ticho, které nepřináší klid.....	9
7. Vztah, kde už není kam vstoupit.....	10
8. Pohled, který nejde vrátit zpět.....	11
9. Den, který se nerozpadne, ale nedrží.....	13
10. Místo, odkud už nejde hrát starou roli.....	15
11. Místo, kde už není co držet.....	16
12. Když zmizí důvod pokračovat a přesto se jde dál.....	17
13. Když mizí rozdíl mezi tebou a tím, co se děje.....	19
14. Když mizí možnost něco začít.....	21
15. Když mizí možnost něco ukončit.....	24
16. Když mizí možnost něco změnit.....	26
17. Když mizí možnost něco pochopit.....	29
18. Když mizí možnost něco pojmenovat.....	30
19. Když mizí možnost něco chtít.....	32
20. Když mizí možnost něco ovládat.....	35
21. Když mizí možnost být někým.....	36
22. Když mizí potřeba se vracet.....	39
23. Když mizí potřeba něco hledat.....	41
24. Když mizí potřeba něco držet.....	43
25. Když mizí potřeba něco dokončit.....	45
26. Když mizí potřeba, aby to dávalo smysl.....	47
27. Když mizí potřeba něco říkat.....	48
28. Když už není co skončit.....	49
Doslov.....	51
Poděkování čtenářům.....	51
Autorské a právní ujednání.....	52

Úvod

Pojďme se ponořit do prostoru, který není vidět a přesto určuje všechno, co vidíš, prostoru, kde se nic neoznačí jako začátek ani konec, kde se nic neláme navenek, a přesto se uvnitř odehraje posun, po kterém už nic nedrží stejným způsobem jako dřív, i když zůstane všechno na svém místě, beze změny, beze stopy, kterou by šlo ukázat.

Tenhle posun nepřijde jako událost, kterou bys zachytil v okamžiku, kdy vzniká, nevznikne z rozhodnutí ani z tlaku, nevyvolá ho žádná situace, která by unesla vysvětlení, objeví se hotový, bez náběhu, bez varování, a poznáš ho až ve chvíli, kdy začne být jasné, že to, co tě dřív neslo, už tě nenese, i když všechno běží dál přesně tak, jak má. Nejde o poruchu. Jde o rozpojení. Slova, která měla váhu, projdou bez dopadu, reakce, které tě vtahovaly, se

odehrají bez účasti, tělo funguje, pohyb navazuje, situace se skládají s přesností, která nepřipouští chybu, a sled v té přesnosti se ukáže, že chybí spojení, které z toho dělalo celek, neviditelné, ale nosné, a bez něj už nic nedrží tak, jak drželo.

„V pohodě?“ „Jo.“

Krátká výměna, která sedí, zapadne, splní to, co se od ní čeká, a přesto se nic nepřenes, protože mezi tím, co zazní, a tím, odkud to vnímáš, vznikne mezera, která není velká, ale je přesná, a ta přesnost stačí na to, aby změnila všechno.

Tohle není cesta, kterou bys mohl sledovat zpětně, není tu sled kroků, které by vedly k bodu zlomu, protože ten bod nemá tvar ani čas, jen se jednou ukáže a od té chvíle už není kam se vrátit, protože starý způsob fungování ztratil oporu, ne postupně, ale najednou. Neztratíš schopnost fungovat, neztratíš kontrolu nad tím, co děláš, nezmění se nic, co by šlo změřit nebo popsat, změní se místo, odkud to všechno probíhá, a tohle místo se nedá vrátit ani vyměnit, protože není výsledkem rozhodnutí, ale posunu, který se nedá vzít zpátky.

Tenhle text nepovede ani nevysvětlí, nebude nic nabízet ani uzavírat, drží jen prostor, ve kterém se tohle dá vidět bez zkreslení, bez snahy to uchopit nebo upravit, protože jakmile se tenhle posun jednou ukáže, není potřeba ho hledat ani potvrzovat. Stačí ho neobejít.

A od té chvíle už to poběží jinak.

1. Když už to nepraskne navenek, ale uvnitř

Stojíš uprostřed běžného dění a všechno proudí přesně tak, jak má, pohyby navazují bez zadrhnutí, pohled klouže po známých obrysech, zvuky se skládají do souvislého toku, který nikde nepraská, nic nevyčnává, nic nevyžaduje zásah, někdo vedle tebe posune hrnek o pár centimetrů, porcelán lehce cinkne o podklad, krátký, čistý zvuk, který bys dřív ani nezaregistroval, a právě v téhle hladké návaznosti se v tobě objeví něco, co nepřichází postupně, ale rovnou celé, bez náběhu, bez varování, bez vysvětlení, jen se to usadí a drží to s jistotou, která nepustí.

Tohle už s tebou nesouvisí.

Někdo na tebe mluví, sleduješ pohyb rtů, slyšíš tón, zachytíš každé slovo, nic se neztratí, všechno zapadne tam, kam má, koutkem oka zachytíš, jak si ten člověk během řeči krátce promne prsty, drobný pohyb, který nedává žádný důraz, jen proběhne, „Vnímáš to?“ zazní vedle tebe a ty odpovíš bez zpoždění „Jo,“ odpověď sedí, zapadne přesně, jenže mezi tím, co slyšíš, a tím, odkud reaguješ, vznikne úzká mezera, sotva znatelná, ale dostatečná na to, aby se z toho vytratila váha, reakce pokračuje správně, jen se tě nedotkne. Zkusíš přidat víc, zapojíš pozornost silou, která dřív stačila, navážeš, doplníš, podržíš směr, „Tohle dává smysl, ne?“ někdo se otočí směrem k tobě, aniž by čekal jinou odpověď, v tu chvíli zachytíš, jak jeho pohled na zlomek vteřiny sklouzne mimo tebe, jako by kontroloval, jestli jsi tam, „Jo,“ řekneš znovu, hlas drží, tempo drží, všechno sedí, a právě v té přesnosti se to ukáže nejostřeji, děje se to bez tebe, jako bys stál o krok vedle a sledoval tok, který tvoji přítomnost nepotřebuje.

Paměť ti nabídne starý způsob, směr, který tě vedl bez přemýšlení, věci do sebe zapadaly, měly tah, držely pohromadě, teď ten tah chybí, sáhneš po něm a nenajdeš nic, co by se dalo uchopit, zpomalíš, zkusíš to vzít přímo, bez snahy si něco vnutit, jen sledovat, co zůstalo, ruka ti na okamžik zůstane ve vzduchu, jako by měla navázat na další pohyb, ale ten nepřijde, a narazíš na prázdné místo, které nejde obejít. „Jsi v pohodě?“ Ta otázka projde kolem. „Jo.“ Odpověď projde taky. Nic se nespojí. Řekneš si, že to přejde, přesuneš pozornost jinam, sáhneš po něčem, co tě dřív vtáhlo bez odporu, na krátký okamžik se to chytí, známý pocit se vrátí, jako když se znovu zapne proud, všechno se na chvíli spojí, a pak to odpadne rychleji, než stihneš uvěřit, že to stačí, zůstane po tom ticho, které nic nenabízí a nic nebere. Začneš vnímat detaily, které dřív splývaly, jak se věty skládají ještě předtím, než někdo domluví, jak se reakce opakují u různých lidí se stejnou přesností, jak situace drží tvar, který se nemění, dřív tě to neslo, teď to jen vidíš, bez možnosti se do toho opřít.

Neproběhlo nic, co by šlo označit jako zlom, nic jsi neukončil, nic jsi nerozbil, a přesto se něco uzavřelo bez oznámení, bez pohybu, bez důvodu, který by šel předat, někdo si vedle tebe nasadí bundu, zip se krátce zasekne a pak se rozjede nahoru, ten zvuk je přesný, známý, „Tak zítra?“ utrousí směrem k tobě, aniž by čekal odpověď, přikývneš, pohyb sedí, význam ne. Nezměnilo se okolí, nezměnili se lidé, nezměnily se situace, změnilo se místo, odkud se díváš, a tohle místo nejde vrátit, protože není kam se vrátit, jakmile to jednou uvidíš. Zůstane ticho, které drží přesnost bez komentáře, sedíš v něm bez potřeby s tím něco dělat.

A víš to.

Stejným způsobem už to nepůjde.

2. Tělo funguje, ale nejsi v něm

Krok dopadá přesně tam, kam má, váha se přenáší bez zaváhání, svaly reagují včas, dech se srovná do rytmu, který drží pohyb pohromadě, všechno navazuje plynule, bez výkyvu, bez potřeby zásahu, podrážka krátce zaskřípe o povrch, jemný třecí zvuk, který se hned ztratí, a právě v téhle přesnosti si začneš uvědomovat, že to celé se děje bez tebe, ne rozpadlé, ne mimo kontrolu, ale oddělené, jako by mezi tebou a tím, co se hýbe, vznikla tenká vrstva, přes kterou už nic nepřechází, jen sleduješ sled pohybů, který nepotřebuje tvoji účast, aby fungoval, a čím déle v tom zůstáváš, tím je to zřetelnější, protože nic z toho se nesnaží selhat, nic se nesnaží zastavit, všechno pokračuje přesně tak, jak má.

Zrychlíš, krok se prodlouží, tělo přidá přesně tolik, kolik situace unese, dech se prohloubí, tep vystoupí, všechno reaguje okamžitě a bez odporu, koutkem oka zachytíš, jak se vedle tebe někomu krátce zlomí rameno do kroku a hned se srovná, jako automatická korekce, a přesto v tom není nic, o co by ses opřel, žádný vnitřní bod, odkud by to vycházelo, jen řazení reakcí, které se dějí samy, bez vztahu k tobě, „Držíš tempo?“ zazní vedle tebe a ty odpovíš „Jo,“ hlas sedí, načasování sedí, všechno odpovídá situaci, jen to nemá váhu, jako by slovo vzniklo mimo tebe a jen prošlo skrz, aniž by se tě dotklo, a ten rozdíl není vidět, nedá se ukázat, a přesto je přesný. Přitlačíš víc, zatížíš tělo na hranici, kde by se měl objevit odpor, kde by se mělo něco vrátit zpátky dovnitř, svaly se napnou, dech ztěžkne, pohyb

zůstane čistý, nic se nezlomí, naopak se to ještě víc srovná, jako by tlak jen utáhl mechanismus, který běží bez tebe, a v tom se to uzavře, protože není kam jít dál.

Zpomalíš, tempo se stáhne, dech se uklidní, tělo přejde do klidového režimu bez jediného zaváhání, všechno přepne přesně tam, kam má, a ty to sleduješ jako něco, co nepotřebuje tvoji přítomnost, jen se to děje, „Dobrá?“ přijde otázka, „Jo,“ odpověď projde ven, krátká, přesná, prázdná, někdo si při tom setře pot z čela hřbetem ruky, pohyb rychlý, naučený, a mezi těmi dvěma slovy se nic nespojí, žádný obsah, žádný kontakt, jen správná výměna, která splní svůj účel a skončí. Zastavíš úplně a zůstaneš stát bez pohybu, čekáš, jestli se něco vrátí, jestli se objeví bod, odkud by se to znovu spojilo, ale nic nepříjde, jen přesné vnímání toho, jak váha těla sedí na zemi, jak dech vstupuje a odchází, jak svaly povolují přesně podle potřeby, zkusíš jednoduchý pohyb, sevřeš dlaň, otevřeš ji pomalu a vědomě, prsty se zavrou a rozvinou bez chyby, všechno funguje tak, jak má.

Chybí důvod.

Paměť nabídne, jak to fungovalo dřív, kdy jsi byl uvnitř každého kroku, kdy pohyb měl směr, drželo to pohromadě, protože tam bylo něco, co to vedlo zevnitř, teď ten směr nenajdeš, ne proto, že by byl skrytý, ale protože tam není, někdo tě mine, krátký pohled, sotva znatelné přikývnutí, „Makáš,“ řekne, „Jo,“ odpovíš, a tím to skončí, bez kontaktu, bez pokračování, jako by každé setkání zůstalo jen na povrchu, bez možnosti jít dál. Rozběhneš se znovu, zvedneš tempo na maximum, tělo jde za hranu, dech pálí, svaly se napnou na doraz, podrážky dopadají tvrději, zvuk kroků zesílí a zrychlí, všechno funguje přesně, bez výpadku, bez chyby, a právě tím se potvrdí to, co už nejde přehlédnout, protože nic se nezlomí, nic se nevrátí, nic se nespojí.

Odstup zůstává. A v tom je jasno, protože najednou vidíš, že nejde o ztrátu kontroly, všechno funguje přesně, nic jsi neztratil z toho, co by se dalo změřit, ztratil se vztah k tomu, co se děje, spojení, které z toho dělalo celek, a bez něj už to není návratné, protože není kam se vrátit, jakmile to jednou uvidíš, nedá se to přehlédnout ani zapomenout. Zastavíš bez očekávání, tělo dojde poslední zbytky pohybu, dech se uklidní, tep klesne, všechno se vrátí do klidu přesně tak, jak má, a nic se nevrací zpátky, protože to, co se změnilo, neleží v pohybu ani v těle, ale v místě, odkud to celé sleduješ, a tohle místo se nedá vrátit ani obejít.

Tohle je nová výchozí pozice.

3. Mezi lidmi, kde všechno sedí až moc přesně

Vejdeš mezi lidi a okamžitě cítíš, že všechno běží podle vzorce, který se nemění, pohyby navazují s přesností, která nepřipouští odchylku, pohledy se střetnou ve správný okamžik a hned uhnou, hlasy se střídají v rytmu, který drží celek pohromadě, někdo se lehce předkloní, aby pustil druhého do řeči, jiný si při tom upraví rukáv, drobný pohyb bez významu, který přesně zapadne, smích přichází tam, kde má uvolnit napětí, krátké ticho přesně tam, kde má vytvořit prostor pro další větu, nic nepřebývá, nic nechybí, a v téhle přesnosti začne být patrné něco, co dřív splývalo, protože jsi byl uvnitř toho pohybu, zatímco teď stojíš o krok vedle a sleduješ, jak se to skládá bez tebe.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy ***Moment, kdy to praskne.***
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.